

L'LETRA

REVISTA DE LLETRES

TARDOR / 2006 / NÚM. 43 / 1€

DOSSIER:
BROMERA, 20 ANYS DE LLIBRES

ENTREVISTES:
JOHN BANVILLE
SUSO DE TORO

NAGUIB MAHFUZ:
EL FAR DE LA LITERATURA ÀRAB
AL MÓN

PERFIL:
PHILIP PULLMAN

edicions
bromera

S U M A R I

3 OPINIÓ

EL SOMRIURE D'UN XIQUET

CARLES ALBEROLA

4

L'OPINIÓ DE LA CRÍTICA

5 PERFIL

PHILIP PULLMAN

PEP MOLIST

6

FLAIXOS

9

CLASSE MAGISTRAL
DEL PROFESSOR McCOURT

MARINA VERA

10 ENTREVISTA

JOHN BANVILLE

JORDI LLAVINA

12 EXTRACTE

RADUBIS, UNA CORTESANA EN
L'EGIPTE DELS FARAONS

13 QÜESTIONARI

SUSO DE TORO

ROGER BRETAU

DOSSIER

BROMERA, 20 ANYS DE LLIBRES

15

TOTA UNA HISTÒRIA EN VERSIÓ
ORIGINAL

FRANCESC CALAFAT

17

INDEPENDÈNCIA EN ÈPOCA
DE CONCENTRACIONS

JC GIRBÉS

18

LES TRADUCCIONS: VINT ANYS
OBRINT ESPAIS

PERE CALONGE

20 REPORTATGE

UNA OPORTUNITAT PER A LA PAU

BENJAMÍ RAMON

21 REPORTATGE

UN NOU COMBAT PER A TIRANT

VICENT BORRÀS

22 QUADERNS D'ANIMACIÓ LECTORA

«LLEGIR EN VALENCIÀ»: UNA CAMPANYA
PER A FOMENTAR LA LECTURA

JOSEP ANTONI FLUIXÀ

25

RESSENYES

29

NOTÍCIES

30 EL RETROVISOR

EL FAR DE LA LITERATURA ÀRAB AL
MÓN

ALÍCIA TOLEDO

PORTADA: NAGUIB MAHFUZ,
FOTOGRAFIA DE L'AGÈNCIA EFE.

EDITORIAL

Vint anys

El gener del 1986 es van publicar els dos primers llibres d'una nova editorial que apareixia en un moment especialment interessant, i alhora complicat, en el nostre panorama: *La narrativa valenciana (1900-1939)*, una antologia a càrrec de Vicent Simbor, i *L'últim roder*, de Josep Franco, una novel·la històrica que captà de seguida l'atenció del professorat i obtingué el beneplàcit dels lectors joves i no tan joves. Amb aquestes dues obres s'encetava, a més, la col·lecció «Els Nostres Autors» d'Edicions Bromera. Eren, d'altra banda, anys en què s'intuïa que podia haver-hi una demanda d'obres literàries en valencià, si més no, per al consum dels alumnes que accedien a l'estudi de la nostra llengua gràcies a la Llei d'Ús i Ensenyament del Valencià.

Però arran d'aquella iniciativa, que en un principi generà entusiasmes discrets per part dels escriptors més destacats del moment, l'editorial s'avançà a les necessitats que, a poc a poc, es reclamaven des de l'àmbit acadèmic i, al mateix temps, reaccionà per a no especialitzar-se només en aquest sector i oferir, progressivament, altres tipus d'obres adreçades a diferents lectors des d'una clara voluntat de normalització i professionalització editorial i cultural. Això va fer que la seua presència a les llibreries valencianes, catalanes i balears augmentara.

El balanç –permeteu-nos l'autocomplaença, almenys en el nostre vintè aniversari– és ben positiu: vora trenta col·leccions diferents que donen una idea de l'esperit innovador i inconformista de l'editorial, ja que Bromera no ha renunciat mai a arriscar i oferir als lectors noves propostes que abraçaren tots els gèneres literaris i totes les edats, com també la divulgació de temes científics, històrics, geogràfics, d'actualitat, etc. A més, en el catàleg podem trobar alguns dels autors més representatius de la nostra literatura, al costat d'altres noms d'escriptors més joves que s'han iniciat i han evolucionat gràcies a l'impuls i el suport que han trobat en l'editorial d'Alzira.

Naturalment, vint anys en són molts o pocs, segons com es mire, però del que no hi ha dubte és que el camí que s'ha avançat ha estat ben productiu des d'una perspectiva empresarial i, sobretot, des d'un vessant literari i cultural, com ho testimonia l'existència d'aquesta mateixa revista, o les nombroses activitats i convocatòries de premis que es fan. Un avanç, evidentment, que no s'hauria pogut fer sense la col·laboració de tots vosaltres: autors, il·lustradors, treballadors de l'editorial, col·laboradors, crítics, periodistes, professors i lectors en general. Gràcies per la vostra estima, que ens fa adquirir el compromís de continuar. Per molts anys, és clar.

EL SOMRIURE D'UN XIQUET

CARLES ALBEROLA

EM FA LA SENSACIÓ QUE FER 20 ANYS EN EL MÓN EDITORIAL ÉS POC MENYS QUE UNA HEROÏCITAT, I HE DE RECONÈIXER QUE TINC UNA RELACIÓ AMBIVALENT AMB ELS HEROIS. M'AGRADEN SOBRETOT AQUELLS QUE NO SABEN QUE HO SÓN, AQUELLS QUE ES COM-

PORTEN COM GENT NORMAL, AVORRIDA I, FINS I TOT, DESENCANTADA, PERÒ QUE EN CADA GEST, EN CADA ACCIÓ, LLUITEN PER MILLORAR LES COSES AL SEU VOLTANT I AIXÍ AMPLIAR LA LÍNIA DE L'HORIZZÓ DE TOTS I CADASCUN DE NOSALTRES.

Desitjaria que en l'àmbit cultural del nostre país no fóra necessari ser cap heroi, cap francitador, per a arribar a la majoria d'edat. Crec que hi ha massa cadàvers joves al món de la cultura, gent i empreses que no han pogut o no han sabut fer-se forts davant les penúries del sector i la falta de suport institucional. Si sóc sincer, crec que alguns d'aquests cadàvers tenien coses molt importants a dir.

Resultaria massa fàcil fer responsables d'aquesta situació els altres, els polítics, les institucions... sense pensar que probablement el primer pas per a millorar el que tenim l'hem de fer dins de nosaltres mateixos. Dic açò perquè, fa uns anys, un prestigiós crític teatral català va escriure una ressenya sobre un espectacle en què es qüestionava si els versos de George Bernard Shaw es podien dir en un escenari en valencià. És a dir, reflexionava sobre si la nostra llengua tenia la riquesa suficient per a mostrar l'univers poètic i emocional de l'autor anglès o si només servia per a posar en escena «autors i assumptes menors». Em sembla increïble i absurd pensar això, atés que no té cap fonament i sí una bona ració de paternalisme. Però cal reconèixer que era, i malahuradament encara ho és, un símptoma clar del llarg camí que encara ens queda per

recórrer pel que fa a la creença i la valoració de la llengua i identitat pròpies.

Des de la meua experiència professional, podria dir que, avui dia, fer teatre i televisió en valencià ja no és fer sàtnets ni arqueologia. Crec que estem més a prop de la gent del que pensem, però necessitem que ells, els espectadors, s'acosten a nosaltres pensant, o millor, CREIENT que tenim alguna cosa a dir-los en la nostra llengua, eixa llengua que molts primers espases –creadors i polítics– de la nostra cultura només fan servir per a «assumptes menors».

Per tot això, crec que els de Bromera, les dones i els homes que li donen vida dia a dia, són uns herois petits i anònims, però necessaris i estimats. Són moltes les maneres d'agrair-los la feina diversificada durant aquests anys en edicions,

traduccions, premis literaris, suport a altres sectors... Però puc assegurar que res no serà més sincer que el somriure d'un xiquet en descobrir que darrere d'unes paraules, col·locades unes al costat de les altres, s'amaga un món per descobrir, un amor per estimar i un present, un passat i un futur per ajudar-nos a viure més intensament.

Gràcies, moltes gràcies, en nom del meu fill, a qui he vist somriure moltes vegades.

**Res no serà més sincer
que el somriure
d'un xiquet en descobrir
que darrere d'unes
paraules s'amaga
un món per descobrir**

REVISTA DE LLETRES

43

TARDOR 2006

L'ILLA ÉS UNA PUBLICACIÓ D'EDICIONS BROMERA, COORDINADA PER JOSEP A. FLUIXÀ I DIRIGIDA PER JOAN CARLES GIRBÉS.

CONSELL DE REDACCIÓ: MARTA ESTRELLES I MARIA VILLALBA
 CONSELL ASSESSOR: PASQUAL ALAPONT, JOSEP BALLESTER, JEREMIES BARBERÀ, SALVADOR BATALLER, ISIDRE CRESPO, JOSEP GREGORI, VÍCTOR A. OROVAL, JOSEP PALÀCIOS, ENRIC SALOM I ENRIC SÒRIA
 CORRECCIÓ LINGÜÍSTICA: AMAIA CRESPO, JULI JORDÀ, DAVID MORELL I BEGONYA SOLER
 DISSENY GRÀFIC: ENRIC SOLBES
 ARXIU GRÀFIC: DESIRÉE PALMA
 MAQUETACIÓ: CARLES BARRIOS, EVA BUENO, SANTI CERVERA, SUSANA FRAGUAS, PERE FUSTER, DANI ROSELLÓ I XAVIER TORTOSA

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ: APARTAT DE CORREUS 147, 46600 ALZIRA (RIBERA ALTA), TELÈFON 962 402 254
 ADREÇA A INTERNET: www.bromera.com
 CORREU ELECTRÒNIC: illa@bromera.com
 CONTRACTACIÓ DE PUBLICITAT: comercial@bromera.com

IMPRESSIÓ: BORMAC
 TIRADA: 39.000 EXEMPLARS

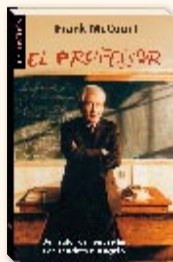
ISSN: 1134-8666 / DL: V-166-1990 / PVP: 1 €

L'ILLA NO S'IDENTIFICA NECESSÀRIAMENT AMB ELS ARTICLES DELS SEUS COL·LABORADORS, NI ELS TORNA ELS ORIGINALS NO SOL·LICITATS, NI HI MANTÉ CORRESPONDÈNCIA.

L'ILLA AUTORITZA LA REPRODUCCIÓ DELS SEUS ARTICLES SI SE'N FA ESMENT DE LA PROCEDÈNCIA.

L'opinió de la crítica

«McCourt [...] ha convertit la seua memòria en una exquisidesa literària.»

ROBERT SALADRIGAS, *La Vanguardia*
 Maig de 2006

«Amb aquests fils mig fantàstics mig reals Bodí teix la seua exuberant teranyina narrativa, i el lector hi resta delitosa captiu. [...] La inventiva i el ritme verbal no decauen en cap moment.»

XIMO ESPINÓS, *Caràcters*
 Juny de 2006

«Una novel·la bellíssima, amb ales de veritat, que fa venir ganes d'aprendre-la de memòria, com si fóra un poema.»

JESÚS AGUADO, *El País*
 Abril de 2006

«El plaer de llegir tot un clàssic en un llibre que constitueix per si mateix una petita obra d'art.»

VICENÇ LLORCA, *Serra d'Or*
 Juny de 2006

«Una bona novel·la per conèixer millor una època, un país i, sobretot, un home que ha passat a la història no pel que es pensava que passaria, sinó per la seva obra de creació, per la seva novel·la universal anomenada *Tirant lo Blanc*.»

PERE MARTÍ, *Escola Catalana*
 Abril de 2006

«Una bona lectura d'entreteniment que en cap moment perd el ritme i que fa passar bé l'estona al lector [...]. Recomanable pel sentit de l'humor, per la vivesa dels diàlegs i per la clara pretensió de distracció.»

BEATRIU CAJAL, *Faristol*
 Juny de 2006

PHILIP PULLMAN

PEP MOLIST

DESPRÉS DE L'EDICIÓ DEL MISTERIÓS RELAT *EL RELLOTGE MECÀNIC*, ARRIBA *LILA I EL SECRET DELS FOCS*, UNA ALTRA NOVEL·LA DE PHILIP PULLMAN, AUTOR ANGLÈS, ESPECIALMENT RECONEGUT PER LA TRILOGIA *LA MATÈRIA OSCURA*.

EN AQUESTA OBRA, NARRA EL VIATGE I L'AVENTURA D'UNA JOVE PER REBEL·LAR·SE CONTRA EL FUTUR QUE LI PREPARA EL SEU PARE, A FI D'ESDEVENIR UNA PIROTÈCNICA TAN EXCEL·LENT COM AQUEST I SER RECONEGUDA PER ELL.

Philip Pullman és un dels autors anglesos vius que més reconeixement nacional i internacional ha obtingut els darrers anys, en un país on la tradició literària per a infants és esplèndida i la competència, enorme.

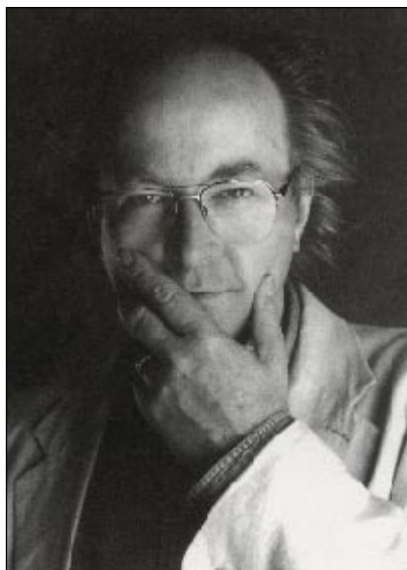
Pullman va néixer a Norwich, Gran Bretanya, el 1946. Va passar part de la infantesa vivint en diferents països, ja que el seu pare, que va morir en un accident aeri, i el seu padastre treballaven a la Royal Air Force. Els vols del seu pare li incentivaven la imaginació, així com la relació amb el seu avi, amb les històries de la Bíblia i les anècdotes que aquest li explicava. Va estudiar literatura anglesa a la Universitat d'Oxford i va fer classes fins que es va poder dedicar a escriure.

La seva carrera literària va començar en guanyar un premi, el 1984. El 1985, publicava *La maldició del rubí*, la primera obra d'una tetralogia protagonitzada per Sally Lockhart, una mena de *thrillers* històrics, com ell els anomena, protagonitzats per una jove òrfena al final del XIX, inspirats en les obres de Sherlock Holmes, del qual era un fervent admirador.

De l'obra de Pullman, han tingut molt bona acollida alguns llibres que s'allunyen del denominador comú de la seva trajectòria, i que ell anomena contes per la seva poca extensió. Van des de l'aventura, *Lila i el secret dels focs*, o el misteri, *El rellotge mecànic*, publicades en la col·lecció «Esfera» de Bromera; fins a l'humor, en títols com ara *¡Yo era una rata!*.

AVENTURA, MISTERI I HUMOR

Pullman ha estat considerat un mestre de l'oralitat i de la fabulació. Ell creu que l'escriptor s'ha d'ofereir al servei d'un argument, d'un sentit trepidant de l'aventura i d'un seguit de personatges dotats d'autonomia. Li interessa explicar històries d'una manera directa, l'acció i els fets sempre per sobre de l'estil.

Pullman ha guanyat el premi Astrid Lindgren, un dels més prestigiosos de la literatura infantil.

© Jerry Bauer

Ritme, tensió, caracterització dels personatges segons les seves emocions i accions és allò que l'identifica.

L'obra que l'ha fet més famós entre tot tipus de públic és la trilogia de *La matèria obscura*, el primer volum de la qual –*Llums del nord*– es va editar el 1995, dos anys abans de l'edició del primer volum de Harry Potter, quan encara el gènere fantàstic no gaudia del favor d'un públic tan nombrós com en l'actualitat. Va continuar el 1997 amb *La daga* i va acabar el 2000 amb *El llargavistes d'ambre*.

Pullman ha aconseguit el favor de lectors de diverses edats per la pàtina de reflexió filosòfica de la seva trilogia. En aquesta, hi ha la tradicional pugna entre les forces del bé i del mal, però allò més interessant és l'ambigüitat i la complexitat dels personatges principals que, al

contrari d'altres creacions de narrativa fantàstica, obliga el lector a estar alerta, a pensar i a prendre partit. Una de les altres troballes interessants i de la qual se sent satisfet és la dels daimonions. És com si fos la consciència dels personatges, als quals dona cos fent-los visibles en forma d'animals de companyia. L'energia que uneix els humans amb els daimonions és tan poderosa que esdevé allò que genera la lluita entre les forces d'un bàndol i de l'altre.

Inspirada entre altres en *El paradís perdut* de John Milton, diuen que, amb la seva trilogia, Pullman ha fet una aportació tan important com la de J. R. R. Tolkien amb

El senyor dels anells, o la de C. S. Lewis amb les *Cròniques de Nàrnia*. En aquest tríptic, hi ha un dels personatges femenins més originals i contradictoris de la literatura infantil: Lyra, una heroïna valenta, una nova òrfena en la literatura infantil.

Ritme, tensió,
caracterització
dels personatges
segons les seves
emocions i accions
és allò que identifica
l'obra de Pullman

LILA I EL SECRET DELS FOCS. PHILIP PULLMAN.

BROMERA, 2006.

EL RELLOTGE MECÀNIC. PHILIP PULLMAN.

BROMERA, 2005.

Dubtes?

Com afectarà la concentració editorial del nou Grup 62 el futur de l'edició i de la literatura en la nostra llengua?

Quins paràmetres valoren els crítics i periodistes –confiem que mínimament documentats– per qualificar de «petita», «mitjana» o «gran» una editorial? Canviarà l'escala després del nou *holding* editorial de 62?

Serà capaç el govern valencià d'aprofitar la dotació per a biblioteques del govern central per a adquirir més fons bibliotecari, és a dir, llibres? I quin percentatge correspondrà a l'edició en valencià?

Fins quan hem de suportar els lectors l'allau d'obres pseudoliteràries que fan al·lusió en les cobertes, d'una manera descarada i destacada, a *El codi da Vinci*, encara que no tinguen res a veure amb la novel·la de Dan Brown?

«Un grup editorial jutja les idees pels diners que guanya.»

ANDRÉ SCHIFFRIN
La Vanguardia

«Una edit és una màquina sado-masoquista de donar i rebre dolor i plaer.»

JORGE HERRALDE
Avui

«Els escriptors som monstres de l'ego.»

JOHN BANVILLE
Avui

«Tot text és susceptible de ser reduït a la meitat.»

SERGI PÀMIES
El País

Una odissea

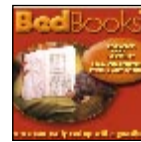
JOSEP FRANCO

Quan l'era dels nou planetes agnintzava, l'imperi es va aliar amb les forces del nord i uns ocells de mal auguri feren niu als cors dels homes febles; però al sud del territori devastat, un druida semblà la llavor de la llum en terres fèrtils i un bon dia, quan l'aurora guaitava per llevant, una nau tripulada per un ramell d'herois va salpar del moll de l'illa amb rumb incert, a la recerca d'un tresor de llegenda, acumulat en l'avenir dels segles per les fades, els mags, els joglars i els nigromants.

En el transcurs de la travessia, mentre aquella nau tan fràgil solcava un oceà erichat d'esculls, els pioners sentiren en carn pròpia la fúria dels titans, la força colossal de Posidó, que volia enfonsar-los en l'abisme d'on ningú no torna, i les males arts d'Ares; però Atena els havia ungit amb l'oli de la prudència, Afrodita els regalà una olla a vessar de constància i Apol·lo els va acollir entre els seus elegits per donar-los recer i bons consells.

Amb els cors esgarrats, ignoraren els cants de les sirenes, que els haurien devorat sense contemplacions; venceren amb astúcia els gegants de les coves, que sempre miren el món amb un sol ull; es deixaren estimar per les esclaves de Circe perquè, per ser herois, eren humans, i no tastaren les drogues dels lotòfags, perquè no havien d'oblidar mai qui eren, d'on venien ni on volien arribar.

Ara, quan les pedres ofeguen la mar i als antics llits dels rius floreix la pita, els fidels demanem als déus dels vents que la nau tarde molts anys a albirar les costes d'Ítaca i esperem confiats, cada matí, que un gran vaixell arribe al moll de l'illa. Perquè quan els pioners tornen, compartirem amb ells el tresor inesgotable de la paraula escrita i serem poderosos.

Llegir al llit

Si t'agrada llegir al llit un moment abans de dormir, però no acabes de trobar mai una postura còmoda, has de saber que la solució als teus problemes ja s'ha inventat. Es diu Bedbooks, un sistema que s'anuncia com a «revolucionari» però que resulta tan senzill com imprimir les línies de text en vertical en compte de fer-ho, com tota la vida, en horitzontal. Si no vols patir més, alçat del llit i connectat a Internet: www.bedbooks.net.

Autoedició

Tot i ser una empresa recent, Blurb.com està revolucionant el món de l'autoedició als Estats Units. Ofereix un sistema econòmic i senzill perquè l'usuari pugua convertir el seu text o les seues fotografies en un llibre personalitzat amb el disseny que vulga i amb la tirada desitjada. Blocaires, fotògrafs i aficionats a la cuina en són els clients principals. Qui s'hi anima?

La venda del Grup 62

Fa uns mesos, 'la Caixa', principal accionista fins al moment (89%) del Grup 62, va anunciar que la seua participació en el grup editorial passava a ser una «aposta no estratègica». És a dir, que la posava a la venda. Des d'aleshores hi ha hagut tot un seguit de rumors que han desembocat en la venda de participacions, curiosament, a dos dels seus principals competidors: ara, Enciclopèdia Catalana i Planeta controlen més de la meitat del grup, amb un 30% de les accions cadascuna. Així doncs, els principals segells en llengua catalana –com ara 62, Empúries, Proa, Columna, Destino o Pòrtic, entre altres– queden, si fa no fa, en les mateixes mans.

Uns premis estel·lars

Enguany els Premis Literaris Ciutat d'Alzira es presenten més apassionants que mai: set modalitats distintes (novel·la, divulgació científica, assaig, poesia, teatre i narrativa infantil i juvenil) i 91.500 euros de dotació global posen el llistó molt alt. Fins al 10 de novembre, data en què es lliuraran les estatuetses als guanyadors, es desenvoluparà un programa d'activitats culturals ampli, que té com a eix central el cicle de conferències «Les estrelles del saber», una mirada apassionada a les grans creacions científiques, artístiques i literàries de la nostra intel·ligència.

Llegir, escriure, editar

La UNED Alzira-València, en col·laboració amb la Fundació Bromera per al Foment de la Lectura, ha posat en marxa el quart Curs d'Edició, estructurat, aquesta vegada, en dos cicles independents però complementaris: «Del foment de la lectura al plaer de l'escriptura» i «Com estimular la creativitat i la producció literària». Les classes, que van començar a mitjan setembre, s'allargaran fins al mes de novembre. Escriptors, il·lustradors, editors, professors i periodistes tractaran d'acostar el món de les lletres des d'un punt de vista formatiu a estudiants, educadors i públic en general.

Com obrir una llibreria

La llibreria tradicional està en crisi. No obstant això, encara queden enamorats del llibre, valents i emprenedors, decidits a obrir noves llibreries o a reconvertir les ja existents. Per a tots ells hi ha un espai web obert i participatiu que tracta de suggerir idees i donar resposta a interrogants sobre el present i el futur

Flaixos

de la feina del llibreter i, en general, del sector del llibre. Aquesta és l'adreça: <http://libreros.wikispaces.com>.

Premi a La Central

Enguany, el Premi Boixareu Ginesa al millor llibreter de l'any ha anat a mans de La Central. El guardó es va lliurar, com és tradicional, durant el Liber, la Fira Internacional del món del llibre que s'ha celebrat a Madrid. Aquesta distinció merescuda no fa sinó augmentar el prestigi d'un espai cultural que és referència

Dades

El baròmetre de juny del Centre d'Investigacions Sociològiques (www.cis.es) recollia opinions sobre una sèrie d'oficis. Segons els resultats, la feina de l'escriptor té una valoració mitjana de 6,75 sobre 10, per davall dels metges (8,29) o dels obrers (7,21), però per dalt dels advocats (6,42) o dels militars (5,89). Només el 7% creu que els escriptors estan ben pagats, el 15% admet que té una utilitat social i el 29% considera que té prestigi. L'enquesta conclou que els ingressos econòmics i la vocació són els aspectes més importants a l'hora de recomanar un ofici a un fill o filla, i només el 3,5% considera que es pot trobar feina com a escriptor. Així s'entén per què només l'1,9% dels enquestats recomanaria a la seua descendència que es dediquen a açò de la lletra. En definitiva: un ofici amb un cert prestigi però «poc recomanable». Doncs sí que estem bé!

obligada per als amants dels llibres. Web: www.lacentral.com.

Comunicació amb els clients

Un dels trets característics de les llibreries Laie (www.laie.es) és la seua capacitat per a adaptar-se als nous temps, com ara incorporant servei de cafeteria i restaurant als locals. Ara, a més, han obert un bloc per a comunicar-se amb els clients: www.laiecccb.blogspot.com. Allà ens fan partícips de les seues activitats i del dia a dia de l'ofici de llibreter.

Biblioteca Virtual

La Biblioteca Virtual de l'Institut Joan Lluís Vives (www.lluisvives.com) és una font inesgotable de sorpreses. La iniciativa, nascuda per a aprofitar, potenciar i difondre al màxim els fons digitalitzats existents a la Xarxa, ofereix a l'internatua des de tesis doctorals i facsímils fins a revistes, vídeos o imatges. Així, podem veure Martí de Riquer parlant del *Tirant* o llegir un manuscrit de *Curial e Güelfa*. Ben recomanable.

Societat sostenible

Cada quatre anys, la Federació Escolar Valenciana celebra un congrés per a reflexionar sobre l'estat de l'educació i plantejar nous reptes davant dels problemes que sorgeixen en l'àmbit de l'ensenyament. Entre el 5 i el 8 de desembre, la Facultat d'Informàtica de la Universitat Politècnica acollirà el IV Congrés, amb el tema genèric «Societat sostenible». L'objectiu d'aquesta iniciativa és analitzar i exposar la realitat mediambiental valenciana i buscar alternatives menys agressives per a la natura i el territori, per a la cultura i els centres educatius.

TENIM PARAULA

CAPÍTOLS DE L'1 AL 120

un espai dedicat a la divulgació lingüística, per difondre el valencià, corregir errors, resoldre dubtes i explicar curiositats.

Cada dia un capítol nou i ara la col·lecció completa de 120 capítols en 4 dvd per

30 euros
i despeses d'enviament.

Fes la teua comanda al telèfon 96.164.31.30 en hores d'oficina o envia-la per correu electrònic a info@infotelevisio.com.

un bon
regal per a Nadal
o Reis

INFOTV
Y A L È N C I A

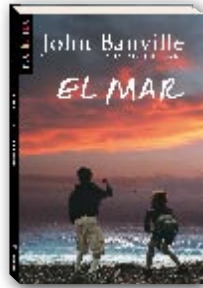
Plató València
Polígon Industrial l'Oliverar
Sector 4 Parcel·la 70
Riba-roja de Túria
Tel.: 96 164 31 30
www.infotelevisio.com

JOHN BANVILLE:

«M'INTERESSA COMBINAR ELS ASPECTES ABSURDS AMB ELS GLORIOSOS»

JORDI LLAVINA

CONSIDERAT PER GEORGE STEINER «L'ESCRITOR DE LLENGUA ANGLESA MÉS INTEL·LIGENT, L'ESTILISTA MÉS ELEGANT» I L'HEREU DE NABOKOV PER PART DE LA CRÍTICA, JOHN BANVILLE HA ARRIBAT A MOLTS LECTORS AMB *EL MAR*, PREMI MAN BOOKER. MAX MORDEN, EL

PROTAGONISTA, TORNA A LA CASA ON VA PASSAR ELS ESTIUS DE LA SEVA INFANTESA DISPOSAT A ENTENDRE EL SIGNIFICAT D'UN EPISODI COMMOVEDOR QUE L'HAURIA DE MARCAR PER SEMPRE, SENSE QUE MAI N'HAGI ACABAT DE SER DEL TOT CONSCIENT.

John Banville remata la majoria de les seves frases amb una ironia d'inspiració netament britànica, però ell és irlandès de naixement. En el seu llibre *L'Intocable* ja va donar compte d'alguns aspectes de la «relació» entre aquests dos veïns no gaire ben avinguts. Sembla un home tranquil. Vesteix amb sobrietat —una sobrietat elegant: blau marí, la camisa; negre, el vestit. Du ulleres. És una persona madura, venerable, un escriptor molt respectat (Martin Amis el considera un mestre).

«La frase és la gran consecució de la humanitat», m'engega. I ell se sent afortunat de poder tenir el privilegi d'escriure una frase rere l'altra: «Anys enrere, quan vaig començar a escriure, feia diverses versions d'un mateix text. A casa, s'hi acumulaven piles enormes de l'original d'un mateix llibre. La meua dona en quedava tipa. Ara ja no: ara escric frase a frase».

EL PRESTIGI D'UN GRAN PREMI

Banville no creu, com Ian McEwan, que rebre el Booker sigui una creu. «És com tenir un petit accident de trànsit. Mai no acabes de presentar papers. Ara bé, té els seus aspectes positius. Com que ja l'he guanyat, a partir d'ara tindrà les tardors lliures i no m'hauré de dedicar mai més a la promoció específica d'aquest guardó.»

Banville troba que la fama és un espectacle vergonyós d'un mateix. No li fa cap il·lusió, tota la faramalla que envolta els guardons. Algú ha insinuat que *El mar* pot suposar un gir en la seva trajec-

Banville és un dels millors prosistes en llengua anglesa.

tòria. Ell no ho té tan clar. «Més accessible? En el moment d'escriure la novel·la ni n'era conscient ni ho pretenia. L'únic que sé és que el llibre ha arribat a molts més lectors que les meves novel·les anteriors. En una lectura pública, un home em va dir que *El mar* l'havia ajudat molt. Havia perdut la dona i tres filles!»

FER MEMÒRIA

Sembla que —i la cosa no ve d'ara— Banville té una veritable obsessió per la memòria. «El passat, la memòria són el principal material del novel·lista. *El mar*

va arrencar, com a projecte literari, sent un llibre molt més breu sobre la infantesa i la platja.» I la mort? En aquesta novel·la tres morts posen les fites essencials per a la història que s'hi narra. «La mort sempre hi és, no podem ignorar-la. Una vegada Hemingway va demanar-se com era possible viure sabent que havíem de morir. Un doctor va respondre a aquesta pregunta amb una altra de lleugerament diferent: «Com és possible no viure sabent que hem de morir?»»

Altres novel·les de l'autor presentaven un catàleg molt nodrit de personatges que suplantaven la seva identitat per la d'algú altre, espies, sòsies, impostors variis. «En el cas de Max Morden la màscara és més profunda. És en ell mateix, es relaciona amb el dolor tan fondo que sent per la pèrdua de la seva dona.»

En *El mar* ningú no acaba de ser feliç. La dona de Max, morta. Ell, que torna a la casa Els Cedres «per viure entre la runa del passat». La filla de tots dos. Els fantasmes de fa cinquanta

«Un home que havia perdut la dona i tres filles em va dir que *El mar* l'havia ajudat molt»

anys... «La infelicitat és més fàcil d'explicar que no pas la felicitat. La parella de la meua novel·la sap que en tot matrimoni sempre hi ha una quota d'odi. La nostra vida és essencialment absurda. T'enamores, veus un quadre sublim o llegeixes un vers i pots sentir que la teua existència es transforma de cop i volta, que s'enlaira... L'art parla de la tensió entre el que és absurd i el que és gloriós... Això és el que em fascina, en la novel·la: la combinació d'aquests dos elements.»

MIRADA D'ARTISTA

M'agradaria remarcar la qualitat pictòrica de la seva prosa, l'obsessió pels detalls, la mirada d'artista, que es rabeja en el més petit, en els jocs de la llum i de l'ombra, en els gestos en aparença insignificant dels personatges. «Els meus llibres són descripcions del món. No

JOHN BANVILLE (Wexford, Irlanda, 1945) ha guanyat amb *El mar* el Premi Man Booker 2005 –el més prestigiós dels guardons en llengua anglesa–, que en edicions anteriors ha distingit alguns dels pesos més pesants de la narrativa anglosaxona actual: J. M. Coetzee, Salman Rushdie, V. S. Naipaul, Ian McEwan o Kazuo Ishiguro.

En *El mar* –traduït a la nostra llengua per Eduard Castanyo– Max Morden sent la necessitat de retornar a un paisatge de la seva infància després de la mort de la dona.

m'agrada la psicologia. En aquest sentit, la pintura és l'art per excel·lència.»

En *El mar*, per cert, hi ha molta pintura íntima. En recordo un moment magnífic en què la mare de la família, Connie, renta el cap a Rose, la institutriu, en un cossi que recull l'aigua de pluja (que es veu que té virtuts molt indicades per als cabells). En una altra ocasió, Max –adolescent– s'enamora de Connie, i se'ns presenta el moment fundacional com una autèntica Anunciació. Tot seguit Connie li ofereix una poma (i sembla com si llavors ja li preparés l'expulsió del Paradís). «Hi ha una concentració gairebé sexual, en aquestes escenes que esmentes. Quan un home i una dona s'estimen, retenen una llum poderosa. I això, ben mirat, és un dels objectius de l'art: concentrar el tema amb tota la seva llum.»

EL MAR. JOHN BANVILLE. BROMERA, 2006.

Congrés Internacional. Educació Literària i Societat. Literatura Juvenil. L'ensenyament de la literatura als joves.

E. U. Magisteri «Ausiàs March». Universitat de València.
València, 15, 16 i 17 de novembre de 2006

De 9:30 a 14:00 h i de 16:30 a 20:00 h

Destinatari:

Estudiants i diplomats de totes les especialitats de Magisteri, estudiants i llicenciats en Filologia i Pedagogia, docents d'Infantil, Primària i Secundària, bibliotecaris, treballadors d'editorials i investigadors d'àrees afins.

Organitza i patrocina:

- * Universitat de València.
- * Conselleria d'Empresa, Universitat i Ciència de la Generalitat Valenciana.
- * Departament de Didàctica de la Llengua i la Literatura. E. U. Magisteri «Ausiàs March».
- * Fundació Bromera per al Foment de la Lectura.

Més informació general i del programa:

<http://www.uv.es/didllen>
<http://www.fundaciobromera.org>

RADUBIS,

UNA CORTESANA EN L'EGIPTE DELS FARAONS

EL RECENTMENT DESAPAREGUT NAGUIB MAHFUZ (EL CAIRE, 1911-2006), L'ÚNIC ESCRITOR EN LLENGUA ÀRAB GUANYADOR DEL PREMI NOBEL, HA ESTAT QUALIFICAT EL CRONISTA MÉS GRAN D'EGIPTE. EN L'ÚLTIMA NOVEL·LA DE MAHFUZ QUE PUBLICA BROMERA, POSA EN PRÀCTICA UNA DE LES SEUES MILLORS VIRTUTS: EL RETRAT, VIU I REALISTA,

DE L'ÈPOCA DELS FARAONS. EN AQUEST CAS, ENS ACOSTA LA HISTÒRIA D'AMOR PURA I APASSIONADA ENTRE RADUBIS, UNA BALLARINA EGÍPCIA DE BELLESA INDESCRITIBLE, I EL FARAÓ MERNERÀ, QUE ES VEURÀ PROMPT E ENTERBOLIDA PER LA CRISI SOCIAL I POLÍTICA QUE ASSOLA EL REGNE. US EN REPRODUÏM ACÍ UN FRAGMENT.

El seguici del faraó va desaparèixer en direcció al palau reial. Les estàtues dels reis de la Sisena Dinastia van ser retirades i la gent que hi havia a les vores del camí es va desplaçar cap al centre, com dues onades humanes, per a reunir-se en un sol riu de persones; pareixien les aigües que va separar Moisès quan, després d'haver-se obert, es tornaren a unir per ofegar els enemics.

Radubis, aleshores, ordenà als seus esclaus que tornaren a la barca. El goig que havia sentit en contemplar el rostre del faraó encara cremava dins seu com una flama i feia que el cor de la cortesana bategara amb força. Era com ella l'havia imaginat: un home jove i tendre, amb una mirada altiva i orgullosa, ben plantat i amb una musculatura poderosa, ben definida.

Ja l'havia vist abans, una vegada, el dia de la coronació, feia només uns mesos. Va passar dalt del seu carro, alt orgullós i atractiu, amb la mirada perduda en la llunyania. Aquell dia, com avui, ella hauria volgut que el faraó la mirara, ni que fóra fugisserament, i encara es preguntava per què.

Esperava només un reconeixement a la seua bellesa o desitjava, en el fons del seu cor, veure el faraó com un ésser humà, després d'haver-lo vist sempre com un ésser diví, digne de ser adorat? Qui hauria pogut discernir aquell misteri i respondre aquelles preguntes? De qualsevol manera, ella hauria volgut, sincerament, que la mirara i aquell desig honest no l'havia abandonada encara.

La cortesana continuava immersa en els seus pensaments mentre el seu breu seguici tractava d'obrir-se pas entre la multitud atapeïda; ni tan sols li cridaven l'atenció els milers d'ulls que la devoraven. Es deixava portar sense més preo-

cupacions i els esclaus la pujaren a la barca, l'ajudaren a baixar del palanquí i la instal·laren sobre la llitera que hi havia a la torreta de la nau, mentre ella, aliena a tot, sentia les veus sense escoltar-les i mirava la gent sense veure-la.

La barca va solcar lentament les aigües tranquil·les del Nil fins que va arribar a les escales que pujaven als jardins del seu palau blanc, la perla de l'illa de Bija.

El palau es podia veure a l'altra part dels jardins que davallaven des del cim del turó fins a la mateixa vora del riu, on hi havia les escales. Era un edifici envoltat de sicòmors i palmeres que s'inclinaven al vent, de manera que el palau semblava una flor blanca enmig d'un bosc de verdor. Radubis va baixar de l'embarcació i va pujar per l'escala de marbre que, a través d'un passadís protegit per dues parets de granit, donava als jardins. Als dos costats del passadís s'erigien sengles obeliscos on hi havia gravats alguns dels millors versos del poeta Ramun Hotep. Finalment, la dona va arribar als jardins.

Radubis va travessar un arc de pedra on hi havia esculpit el seu nom en la llengua sagrada. A sota, enmig de la gran porta formada per l'arc, hi havia una estàtua seua, de mida natural, esculpida per Henfer, que deia que, mentre treballava en aquella obra, havia passat els dies més feliços de la seua vida. La propietària del palau seia en el seu tron, en la mateixa postura en què solia rebre els seus convidats. L'escultor havia sabut copsar d'una forma brillant l'extraordinària bellesa del seu rostre, la fermesa dels seus pits i la delicadesa dels seus peus. ●

«El goig que havia sentit en contemplar el rostre del faraó encara cremava dins seu com una flama i feia que el cor de la cortesana bategara amb força»

RADUBIS, UNA CORTESANA EN L'EGIPTE DELS FARAONS. NAGUIB MAHFUZ. BROMERA, 2006.

SUSO DE TORO: «LA GUERRA EMBRUTA TOTHOM»

ROGER BRETAU

HOME SENSE NOM ÉS LA DARRERA NOVEL·LA DE SUSO DE TORO. UNA OBRA COLPIDORA TRAÇADA A TRAVÉS DELS DELIRIS D'UN VELL QUE AGONITZA A L'HABITACIÓ D'UN HOSPITAL. NANO ACOMPANYA AQUEST HOME SENSE NOM EN ESTAT TERMINAL, SOL, CONSUMIT I ENVOLTAT DE TUBS, EL

QUAL DESVELA LA SEVA BIOGRAFIA ENTRE EL DELIRI I LA SOMNOLÈNCIA. LA SEUA HA ESTAT UNA EXISTÈNCIA MARCADA PER LA PÈRDUA PREMATURE DE LA MARE, UNA PRESENCIA TORBADORA, EL SEU FILONAZISME EXACERBAT O LA PARTICIPACIÓ ENTUSIASTA EN LA DIVISIÓ AZUL.

—Es podria dir que en el llibre es fa una mena d'exorcisme al vell?

—Sí. És com si fos una operació màgica en què dues persones, Nano i Cèlia, ajuden un dimoni a sortir del cos del vell. Fan que el mal que porta a dins, allò diabòlic, surti. És un buidat de cos i ànima.

—Així doncs, dóna veu a un botxí.

—El que hi ha en el llibre són veus. No explico una història, sinó que en obrir el llibre surten diverses veus. La principal és la que parla en primera persona, el «jo», que efectivament és el botxí, el vell. El «tu» és el Nano, que està totalment desconcertat. Però la veu del vell, del botxí, és terrible, sí. És d'algú que té una història personal, familiar, i que participa de la història col·lectiva, del que es va viure en el Berlín dels anys trenta.

—El vell té trets de Faust, Caïm i fins i tot podríem dir que de Don Juan...

—Té les característiques de qui no accepta límits. Ni els humans ni els divins. Es creu immortal, la persona escollida per una causa. Viu així. És com l'Àngel Caigut, Faust i fins i tot com Don Juan. De fet, vaig treure el títol d'*El Burlador de Sevilla...* Però el vell no va de dona en dona, sinó de violència en violència. És com un Göring, l'oficial nazi. Göring era un aviador que durant la Primera Guerra Mundial va ser un heroi per als alemanys. Més tard, es va ajuntar amb els nazis, però no pas per convicció ideològica, sinó perquè li agradaven els disturbis i la violència. El vell sense nom és semblant... Busca límits i no els troba. És un cavall en flames que avança sense parar.

—Però té una veu de la consciència...

—Sí, és Cèlia. Però ell no l'accepta. No està disposat a demanar perdó. És rebel. No té al davant una figura paterna o materna que el pugui detenir. La gent a Occident és així.

—Parla de nihilisme?

—Sí. Com en el llibre, a Occident no hi ha res a què ens haguem de sotmetre. Estem sols i som lliures. D'alguna mane-

Suso de Toro va rebre el Premio Nacional de Narrativa per Tretze campanades.

© Jordi Play

ra, el llibre és de religió, encara que molts no s'ho creuen (riu).

—Per què?

—Com a autor, sóc difícil de situar. No responc a les expectatives que jo mateix crec... Però tornem al llibre (riu).

—En què es va inspirar per a escriure'l?

—En primer lloc, en la meua vida. Per aquestes coses de l'edat, em va tocar passar temporades als hospitals. Són llocs molt literaris... Llavors, vaig escriure deu pàgines per a una obra teatral, que no es va fer. Vaig decidir escriure'n un llibre durant dos

anys... I mira! Però ja tenia la idea del vell repressor en un hospital des de feia cinc o sis anys.

—Vostè ha dit que no es tracta d'un llibre històric. Es podria classificar?

—És un llibre d'un personatge i no pot ser entès com a realista. És veritat que han existit biografies com la del vell, però no han viscut d'aquesta manera. Ell viu en un món gairebé màgic: és com un *Macbeth*. El llibre presenta trets de la mitologia popular —com ara la bruixa—, de l'alta literatura, de la tragèdia grega... i, al mig, hi ha la filosofia. Hi ha molts discursos, molts plans. Travessa el tombant de segle, els seus moments més dramàtics.

—Moments com la Guerra Civil?

—Sí. Va ser un veritable genocidi de la República.

—Avui es tendeix al revisionisme, però.

—La guerra embruta tothom. Tots van cometre barbaritats, però les coses com són: va ser un assassinat en massa planificat pels militars i executat pels falangistes. Va ser pitjor que el que van fer els nacionalistes serbis a Bòsnia... Hi va haver culpables i víctimes i, entre les víctimes, també hi va haver criminals. Però no s'han de posar al mateix nivell. Que quedi clar: culpables, els falangistes i víctimes, els republicans.

El vell sense nom
es creu immortal,
busca límits i
no els troba

IV CONGRÉS D'ESCOLA VALENCIANA

ESCOLA VALENCIANA i SOCIETAT SOSTENIBLE

Programació d'activitats precongrés
(octubre-novembre 2006)

Congrés
(València, 5-8 de desembre 2006)

::: congrés

www.fev.org/congres

TOTA UNA HISTÒRIA EN VERSIÓ ORIGINAL

FRANCESC CALAFAT

L'OFICI D'EDITOR AL NOSTRE PAÍS ÉS UNA AVENTURA SINGULAR. DEMANA PASSIÓ. UNA DOBLE PASSIÓ: PELS LLIBRES I PEL PAÍS. I EXIGEIX, AMB TIRANIA, OLFACTE EMPRESARIAL. EDICIONS BROMERA VA SORGIR L'ANY 1986 AL DESCOBERT. AMB MOLTES GANES, PERÒ AMB POCA EXPERIÈNCIA. FEIA POC QUE EL VALENCIÀ ERA LEGAL I ACABAVA D'ESTRENAR-SE, COM AQUELL QUE DIU, EN

L'ESCOLA I EN L'ADMINISTRACIÓ. CALIEN MOLTS LLIBRES, I CONVERTIR TANTES NECESSITATS EN PRODUCTES DIGNES NO ERA UNA TASCA SENZILLA. CALIEN MOLTS

ESFORÇOS I COMPLICITATS. SEGURAMENT, DE TOTES LES EDITORIALS VALENCIANES, BROMERA HA SIGUT L'EMPRESA MÉS CLARIVIDENT I FERMA A L'HORA DE PERSEGUIR UNS OBJECTIUS ÒPTIMS.

Després de vint anys d'existència, Bromera és un dels segells més sòlids, tant per l'amplitud dels projectes com pel volum d'autors que hi han editat i de llibres publicats. El seu afany era i és fabricar llibres que, fóra quina fóra la seua orientació, es feren llegir i es feren vendre. I per a aconseguir-ho, calia flexibilitat i pluralitat de veus. No és gens fàcil combinar excel·lència literària i rendibilitat. Tota editorial ambiciosa ha de situar la qualitat en el seu horitzó. I a mesura que ha crescut el volum de producció de Bromera, n'ha crescut també el valor.

Des d'un primer moment va apostar amb força per la literatura pròpia i no ha deixat d'actualitzar la seua política editorial per tal de situar-se com un dels referents més dinàmics del circuit valencià, amb una voluntat creixent d'anar guanyant espais en els altres mercats territorials de la nostra literatura. En aquest sentit, ha desplegat tres grans línies d'actuació. L'editorial va donar cobertura progressivament als distints gèneres literaris. Primer, la narrativa, l'assaig i la lírica; després, el teatre i la literatura infantil i juvenil. A més, en cada gènere ha donat cabuda a les possibilitats més diverses. Així, posem per

cas, s'ha atrevit amb àmbits poc transitats entre nosaltres com poden ser el teatre i la poesia infantils.

D'altra banda, Bromera ha desenvolupat l'estratègia de publicar una bona part dels premis literaris que hi ha al País Valencià, tant en narrativa com en poesia, sense oblidar els dedicats a la literatura de joves i infants. Al costat dels guardons estel·lars de la casa, els Ciutat d'Alzira, cal esmentar també els Alfons el Magnànim i l'Enric Valor d'Alacant, per citar-ne tan sols els de més anomenada. Els premis són sempre una festa molt desitjada perquè són un estímul interessant per als autors i un reclam fabulós per als lectors.

En el catàleg de Bromera es troben una part dels estils i dels interessos que han dominat la nostra literatura en els darrers vint anys

GÈNERES I AUTORS

Bromera ha incorporat, mitjançant les col·leccions «Els Nostres Autors» o «Bromera Teatre», escriptors de la tradició pròpia, ja siga llunyana o recent (Martí Domínguez, Francesc de Paula Burguera o Joan Alfons Gil Albors) i alguns dels noms claus de la narrativa catalana, com ara Llorenç Villalonga, Mercè Rodoreda, Joan F. Mira, Gabriel Janer Manila i Jaume Cabré. Hi ha, també, la «Biblioteca Joan Fuster», amb

Bromera va retre un homenatge als escriptors que han publicat en l'emblemàtica col·lecció de narrativa «L'Eclèctica».

Guanyadors dels Premis Literaris Ciutat d'Alzira en el sopar lliurament de l'any 1997.

Assistència multitudinària a l'acte de celebració dels cent títols d'«El Micalet Galàctic».

Al llarg d'aquests vint anys, Bromera ha organitzat centenars de presentacions, tertúlies, conferències i altres activitats.

Molts xiquets i xiquetes han començat a llegir amb els llibres infantils de Bromera.

onze títols publicats fins ara. I fa poc se n'ha inaugurat una altra dedicada a Josep Lozano, de qui s'ha recuperat el mític *Crim de Germania*.

A més, gràcies a la coedició, un públic valencià ampli pot accedir amb facilitat a les obres més emblemàtiques d'Isabel-Clara Simó i de la majoria de llibres de Ferran Torrent. De la primera podem esmentar *La innocent* o *Raquel* i del segon, *Gràcies per la propina*, *Societat limitada* o *La vida en l'abisme*.

Amb la política editorial desplegada per l'equip directiu de Bromera i amb un catàleg que creix a un ritme galopant, és fàcil comprendre que hi apareguen obres d'un valor estimable i hi estiguen presents una bona part dels literats més significatius de la nostra literatura. I per això no sorprendrà ningú que en el nombre immens de títols impresos es troben una part dels estils i dels interessos que han dominat la nostra literatura en els darrers vint anys.

Una temàtica que sens dubte ha donat bons resultats és la novel·la històrica.

Dies d'ira, de Vicent J. Escartí, és un dels llibres rellevants en la renovació del gènere en els anys vuitanta. L'han seguit títols importants com *Els secrets de Meissen*, de Josep Palomero, convertida en cel·luloide. Un altre títol de pes és *El Mut de la Campana*, de Josep Lozano. Una mina cobejada pels narradors (Joan F. Mira, Joaquim G. Caturla, Francesc Gisbert, Víctor Labrado) és la Guerra Civil espanyola i els estralls que va provocar els anys posteriors. Francesc Bayarri i Francesc Bodí han tractat la Transició. Aquest últim autor acaba de regalar als lectors *Havanera*, una valuosa història d'amors i fantasies del Carib. Situades en el temps contemporani hi ha

un grup heterogeni d'obres signades per gent tan diferent com ara Josep Franco, Jordi Mata, Miquel Ferrà, Vicent Borràs, Àlan Greus, Manel Joan i Arinyó, Esperança Camps o Rafa Gomar.

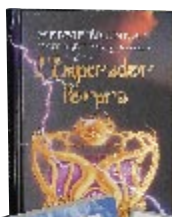
Els altres gèneres també ofereixen un repertori important de títols i autors. En la lírica destaquen Maria Beneyto, Jaume Pérez Montaner, Marc Granell o Josep Ballester. Pel que fa al teatre, al costat dels autors dels anys setanta, com

Des d'un primer moment, l'editorial va apostar amb força per la literatura pròpia

LES TRADUCCIONS: VINT ANYS OBRINT ESPAIS

PERE CALONGE

COM TANTS ALTRES ÀMBITS, LA TRADUCCIÓ LITERÀRIA EN CATALÀ DE LES DARRERES DÈCADES HA ESTAT MARCADA PER DETERMINADES URGÈNCIES HISTÒRIQUES. LA PRINCIPAL, SENS DUBTE, LA NECESSITAT DE POSAR A L'ABAST DELS LECTORS ACTUALS ELS GRANS CLÀSSICS DE LA TRADICIÓ

LITERÀRIA UNIVERSAL EN VERSIONS ACTUALITZADES. PERÒ TAMBÉ, AL MATEIX TEMPS, LA DE TORNAR A CONNECTAR AMB ELS CORRENTS LITERARIS INTERNACIONALS, ACCEDINT AL MÓN QUE ENS ENVOLTA SENSE NECESSITAT D'INTERMEDIARIS, I EVITANT EL PERILL –REAL– DE L'ENDOGÀMIA.

Autors clàssics i contemporanis de l'esfera internacional han anat de la mà, si bé és cert que els primers han predominat en un estadi inicial, i és ara –quan aquell sentiment d'omplir buits ha minvat– que ho fan els segons. El conjunt de les traduccions que ha publicat Bromera en aquests vint anys és un bon exemple d'aquest procés; un conjunt que abraça èpoques, literatures d'origen i gèneres diversos, repartit de manera transversal en bona part de les col·leccions que en formen el catàleg. Tanmateix, n'hi destaca una en concret, pel fet d'estar integrada exclusivament per traduccions: «A la Lluna de València», que dona compte d'aquell primer estadi amb autors com Kafka, Voltaire o Stendhal; però sobretot amb obres que han esdevingut clàssics de la lectura juvenil de tots els temps, d'autors com Jules Verne, Jack London o Robert L. Stevenson, i amb títols com *L'escarabat d'or*, *L'illa del Tresor* o *Sindbad el Mariner*.

En definitiva, una llista d'imprescindibles que es pot ampliar a bastament si ens fixem en altres col·leccions, que recullen alguns dels grans noms de la narrativa universal (Simenon, Conrad), de la poesia (Pavese, Bassani), del teatre (Ibsen, Goldoni), del món de les idees (Michael Foucault, Simone Weil), de la sociolingüística (Uriel Weinreich, Joshua A. Fishman) o de la ciència (Sydney Brenner). I amb un pes específic ben important dels Nobel com Naguib Mahfuz o Claude Simon en narrativa, com Dario Fo o Harold Pinter en teatre, i com Salvatore Quasimodo en poesia.

També cal destacar dos àmbits potser poc conreats per la traducció literària a casa nostra: la literatura infantil

i les altres literatures de l'Estat. D'aquestes darreres, trobem mostres de la literatura basca –de la mà d'autors com Bernardo Atxaga– i sobretot de la gallega, amb una gran presència d'autors com Suso de Toro o Agustín Fernández Paz, entre altres; mentre que la literatura infantil hi apareix representada per noms propis com els de Hans Christian Andersen, Bram Stoker o Michael Ende. Però també per una fita emblemàtica –si ens guiem per la inusual xifra de cinquanta-vuit edicions– de la literatura per als més joves: el ja clàssic *Nou diari del jove maniàtic*, seguit per altres títols dels seus autors, Aidan Macfarlane i Ann McPherson.

QUALITAT I, ALHORA, ACTUALITAT

Ara, situats en aquell estadi on sortosament ja no és novetat la possibilitat de llegir les darreres obres dels grans autors actuals –Tabucchi, Nooteboom, McCourt...– de manera simultània a la publicació original, consignem la irrupció del nou tipus d'obra traduïda, que segueix l'estela dels best sellers més en voga i n'imita alguns aspectes. La col·lecció «Esfera» –una de les més recents– en dona compte, amb títols com *El portal dels elfs* o *Artemis Fowl i el codi de l'eternitat*. Al remat, un signe de normalitat més en un camí que paga realment la pena: perquè traduir és obrir espais i assimilar altres tradicions literàries; en definitiva, una de les millors maneres d'enriquir la pròpia. Ben sovint, una traducció ha aportat més que –per exemple– bona part dels premis literaris que es convoquen.

Traduir és obrir
espais i assimilar altres
tradicions literàries;
en definitiva,
una de les millors
maneres d'enriquir
la pròpia

SALA *el* HORTA

teatre dels xiquets

Campanya escolar 2006/ 2007 a partir del 17 d'octubre.

Del 17 d'octubre
al 2 de febrer
Per a Infantil i
primer cicle de Primària

Cia.

El cor de les meravelles

Del 5 al 23 de febrer
Per a segon cicle de Primària.

Cia.

Giramondo

Del 26 de febrer al 9 de març.
Per a tercer cicle de Primària
i primer cicle de Secundària.

Cia.

Horari de representació: 10:30 hores
Reserves al 963 75 11 47 · 963 759 643
www.lhortateatre.com
Preu 3.50 € per alumne
Sant Martí de Porres, 17 · 46026 València

Teatres
DE LA GENERALITAT VALENCIANA

UNA OPORTUNITAT PER A LA PAU

BENJAMÍ RAMON

HI HA QUI SOMIA L'HERÈNCIA D'UN FAMILIAR PERDUT EN LA MEMÒRIA, UN TRESOR INESPERAT QUE TRANSFORME DE SOBTE LA SEUA EXISTÈNCIA. PERÒ EL FAT, O EL QUE SIGA, ENS OBSEQUIA A VEGADES AMB PATRIMONIS CAPRITXOSOS QUE NO VOLDRÍEM

POSSEIR MAI. AIXÍ EN *CARRER DEL CARBÓ*, DE MARILAR ALEIXANDRE, PAULA, UNA JOVE DE SETZE ANYS, S'ASSABENTA UN DIA QUE EL PARE HAVIA SIGUT MILITANT D'ETA I QUE VA MORIR MENTRE COL·LOCAVA UN ARTEFACTE EXPLOSIU DAVALL D'UN COTXE.

El passat del pare de Paula com a integrant d'ETA fa que aquesta gallega d'origen basc, rockera, aplicada, resplendent, cànvida, sensible... esdevinga per als uns la filla d'un terrorista i per als altres, la descendent d'un heroi. S'ha acabat la innocència i tots els adjectius possibles, i des d'aleshores aquesta jove es veu obligada a estar bé en una vora bé en l'altra d'un riu d'aigües turbulentes.

Paula inicia dos viatges, un en el temps, per entendre o no entendre les raons de qui fou el seu pare, i que fins llavors només havia sigut una imatge idealitzada d'ulls tendres; i un altre en l'espai, per retrobar els colors d'un País Basc d'una complexitat abasagadora. En aquest marc vivencial, Paula coneix l'amor de Martín, un jove compromès

amb el seu poble, i comparteix els neguits d'una societat desconcertada davant d'una lluita que ha acumulat massa ferides obertes, massa dolor, massa ressentiment.

En definitiva, es tracta també d'un viatge cap a l'interior de Paula mateixa, que significarà el pas de l'adolescència a la maduresa, i que tanmateix sabrà enriquir-se durant la travessia amb molts matisos i podrà convertir-se en un dels ponts que tant necessita aquella societat. En aquest sentit, *Carrer del Carbó* és un llibre oportú per als joves, valent, fins i tot necessari, que segurament no exhaureix tots els aspectes d'un conflicte massa antic, però que és un bon punt de partida per a la reflexió i que ajuda a entendre algunes actituds, que hauria d'ensenyar-nos a ser més respectuosos amb el dolor i amb la memòria.

El conflicte terrorista ha provocat centenars de morts.

Més enllà, la reflexió d'aquest llibre de Marilar Aleixandre és una metàfora de qualsevol conflicte, siga al País Basc o a l'Orient Mitjà, allà on ens hem endinsat tant en la sang que tan difícil ens és tornar arrere com passar a l'altra vora. Després de tants anys de despropòsits, s'han acumulat tantes raons que tothom té ja els seus pretextos.

LA MEMÒRIA NECESSÀRIA

Un pot exhibir, per exemple, la memòria dels republicans vençuts i morts o la dels màrtirs religiosos i ventar-se dels orípells de l'ètica, de pertànyer al bàndol dels bons, dels qui tenen la justificació i el deure moral de preservar la memòria. Però en la roda de la fortuna hi ha altres herències

més enutjoses, que els nostres ancestres s'estimen més no traspassar-nos i que cauen en el pou de l'oblit. Ningú no reivindica que l'avi es va dedicar a passejar congèneres cap a les avingudes del silenci, o que el pare va ser un traïdor feixista i un executor cruel d'innocents. La memòria no sempre és còmoda, però ens és necessària, moralment necessària, per a salvaguardar la dignitat de totes les víctimes de la barbàrie, de qualsevol signe. Tot i això, no hauria de ser un obstacle que ens impedisca construir ponts de reconciliació i d'esperança com els que trena aquesta novel·la d'Aleixandre. Altrament, si seguim la màxima de l'ull per ull, com bé deia Ghandi, al remat tots acabarem cecs.

**Aquest llibre
és una metàfora
de qualsevol conflicte,
en què resulta tan difícil
tornar arrere com
passar a l'altra vora**

CARRER DEL CARBÓ. MARILAR ALEIXANDRE.

BROMERA, 2006.

UN NOU COMBAT PER A TIRANT

VICENT BORRÀS

TIRANT LO BLANC CAVALCA ENCARA UNA VEGADA MÉS, ARA EN UNA NOVA ADAPTACIÓ FETA PER PASQUAL ALAPONT AL GÈNERE TEATRAL I ADREÇADA AL PÚBLIC INFANTIL. AQUESTA VERSIÓ, QUE PODEM TROBAR EN LA COL·LECCIÓ «MICALET TEATRE» ACOMPANYADA D'UNA INTRODUCCIÓ I UNES PRO-

Sovint els teòrics de la literatura s'interroguen sobre què és allò que fa d'una obra un bon text literari, què la converteix en un clàssic. Així, per exemple, Xavier Bru de Sala en *El descrèdit de la literatura* identifica els grans autors (o les grans obres) amb aquells que aspiren a la relectura i que ho aconsegueixen. Per la seua banda, George Steiner diu: «Defineixo un clàssic [...] com una forma significativa que ens *llegeix* a nosaltres. Ens *llegeix* a nosaltres més que nosaltres el llegim (l'escoltem, el percebem). [...] Cada vegada que l'abordem, el clàssic ens interrogarà. [...] El clàssic ens preguntarà sobre nosaltres: "Ho has entès?"; "T'ho has reimaginat seriosament?"; "Estàs preparat per a actuar a partir de les preguntes, a partir de les potencialitats de l'ésser transformat, enriquit, que he plantejat?"». Dit d'una altra manera: el clàssic ho és amb relació a la capacitat que té d'influència sobre el receptor. El clàssic, pel fet de ser-ho, porta el germen de l'adaptabilitat i l'ascendència en el lector.

ADAPTAR UN CLÀSSIC

Potser ací és on trobarem la raó per la qual els clàssics vencen la barrera del temps i sovint els trobem emmascarats en adaptacions de diversa índole, moltes de les quals es fan en suports genèrics que ni tan sols existien quan l'autor primer en va traçar les línies mestres. Així les coses, hui tenim al nostre abast versions novel·lades i cinematogràfiques de l'*Odissea* (una obra narrativa originàriament en vers i destinada a ser recitada, cantada) o les tragèdies i comèdies de Shakespeare, adaptacions més fidels o més lliures, com el musical cinematogràfic *West Side Story*. Aquestes interpretacions, si estan ben fetes,

El Tirant ha fet gaudir lectors de totes les edats.

POSTES ESCÈNIQUES OPORTUNES, NO SE CENTRA EN UNA DE LES PARTS DE L'OBRA, SINÓ QUE, AMB UN ESFORÇ DE SÍNTESI ENCERTAT I UN TREBALL DIGNÍSSIM, RECORRE EL PERIPLE DEL CAVALLER BRETÓ DES DE LA SEUA ESTADA A ANGLATERRA FINS AL SEU CASAMENT AMB CARMESINA.

posseeixen l'encant de ser una relectura personal de l'obra glossada i la capacitat de captar nous receptors que s'interrogaran sobre les qüestions que el clàssic planteja i, en alguns casos, remetran l'interessat a l'original que, per primera vegada, segona o desena, s'acabarà amb el neguit que va moure l'autor primer a posar per escrit els seus dubtes i les seues certeses.

DESCOBRIR EL 'TIRANT'

Ningú no posa en dubte que el *Tirant lo Blanc* de Martorell és un clàssic que, a més de tenir edicions filològiques, amb moltes notes a peu de pàgina, posseeix també traduccions a un fum de llengües, versions actualitzades, transposicions a còmic, edicions parcials d'algunes de les parts, sense oblidar la pel·lícula de Vicente Aranda, que ha alçat una certa polseguera entre els més puristes o elogis entre els més eclèctics.

Ara, aquesta nova lectura del *Tirant*, que Pasqual Alapont ha fet en clau teatral i pensada per a un públic a partir de 10 anys, mereix tots els nostres reconeixements perquè, de ben segur, farà gaudir i interrogar aquells més joves –que, potser, esopegaran per primera vegada amb els combats militars i amorosos del cavaller bretó–, però també perquè contribuirà al fet que alguns dels seus lectors-espectadors temps a venir trobaran la necessitat d'indagar en ells mateixos i buscar les respostes en el *Tirant* de Martorell. D'altra banda, en aquesta ocasió, Alapont, escriptor tot terreny que no desconeix les bambolines, llueix una vegada més el seu repertori de registres que, a més de ser ampli, mai no oblidava l'element humorístic.

Alapont llueix una vegada més el seu repertori de registres que mai no oblidava l'element humorístic

TIRANT LO BLANC. J. MARTORELL. ADAP. P. ALAPONT. BROMERA, 2006.

«LLEGIR EN VALENCIÀ»: UNA CAMPANYA PER A FOMENTAR LA LECTURA

JOSEP ANTONI FLUIXÀ

DURANT ELS MESOS DE JUNY I DE JULIOL DE 2006, LA FUNDACIÓ BROMERA PER AL FOMENT DE LA LECTURA LLANÇÀ I DESPLEGÀ UNA DE LES CAMPANYES MÉS ATREVIDES I AMBICIOSES QUE MAI S'HAN FET, ENTRE ELS VALENCIANS, PER A PROMOURE LA LECTURA EN VALENCIÀ. LA CAMPANYA, A MÉS DE VOLER INCIDIR EN L'AUGMENT DELS ÍNDEXS DE

LECTURA I DE FER-HO EN LA NOSTRA LLENGUA, TENIA TAMBÉ COM A OBJECTIU BÀSIC POTENCIAR UN CONEIXEMENT PÚBLIC MÉS GRAN DELS ESCRITORS VALENCIANS, INJUSTAMENT DESCONEGUTS A PESAR DE LA SEUA VÀLUA INTEL·LECTUAL I DE LA QUALITAT DE LA SEUA PRODUCCIÓ LITERÀRIA.

La literatura en la nostra llengua reclama una recepció bona i normalitzada més enllà dels cercles exclusivament acadèmics i escolars. Per això, la campanya «Llegir en valencià» no es va plantejar mai com una nova oferta de llibres adreçada al món de la docència, sinó a la societat en general, perquè la intenció era –i és encara– guanyar nous lectors per a una llengua minoritzada com la nostra, per a una llengua que, majoritàriament, els valencians no utilitzem en el registre més culte i que, no obstant això, constitueix el nostre patrimoni cultural i identitari més important. En aquest sentit, la Fundació Bromera, com a entitat organitzadora, volgué tenir un ampli consens social i polític per a portar a cap la campanya com a recurs únic i necessari per a garantir-ne l'èxit, i que es concretà amb la col·laboració d'institucions i organismes com la Generalitat Valenciana, RTVV, l'Acadèmia Valenciana de la Llengua, el Ministeri de Cultura i Bancaixa, a més de l'adhesió de tots els partits polítics majoritaris, els sin-

dicats, les universitats, organitzacions empresarials i col·lectius diversos.

LLIBRES AMB UN VALOR AFEGIT

Bàsicament, la campanya va consistir, entre altres accions, en la publicació de dues col·leccions de 16 llibres cadascuna (8 de literatura infantil i 8 de

literatura d'adults), que es van distribuir durant els caps de setmana dels dos mesos esmentats, al preu simbòlic d'un euro cada exemplar, amb els diaris *Levante-EMV* i *El Mundo*. Dues col·leccions de llibres amb unes característiques que les feien distintes de les que, amb freqüència, apareixen als quioscos i que estaven fetes especialment per a captar l'atenció dels lectors no habituals: lletra gran, interlineat ample, textos curts –en el cas dels d'adults– i amb il·lustracions a tot color –en els llibres infantils–, ben editats, amb paper de qualitat, disseny atractiu, etc.

L'aposta, per sort, va crear expectatives favorables i els 32 escriptors seleccionats assumiren el repte amb entusiasme i també els il·lustradors. El seu esforç ha estat recompensat, ja que la resposta –finalitzada ja la campanya– podem dir que ha estat ben satisfactòria. Per primera vegada, els escriptors i els il·lustradors valencians han estat presents amb una certa freqüència en els diversos mitjans de comunicació social, i les seues obres han adquirit

Els autors valencians han estat presents amb una certa freqüència en els diversos mitjans de comunicació social, i les seues obres han adquirit xifres de difusió fins ara impensables

xifres de venda impensables abans en un termini de temps tan curt.

I, a més, es pot afirmar, sense cap tipus de reserva, que «Llegir en valencià» ha esdevingut una autèntica campanya de foment de la lectura en general i no solament dels llibres publicats o dels autors inclosos. No debades, en aquest aspecte, hem de recordar que la difusió de les obres anava acompanyada de 32 fitxes, completament gratuïtes, que, amb un llenguatge entenedor, facilitaven la reflexió sobre la necessitat de la lectura i oferien suggeriments per a motivar-la en l'àmbit familiar, social o escolar. Uns consells que, per sort, continuen sent vàlids i que ens permeten, gràcies al material elaborat —que encara està disponible a través de les pàgines web www.llegirenvalencia.org i www.fundaciobromera.org—, disposar de recursos molt útils, per exemple, per a l'escola.

LA CAMpanyA CONTINUA A LES AULES

En aquest sentit, el professorat pot aprofitar les fitxes per a imprimir-les i

Els professionals relacionats amb el món educatiu tenen amb les fitxes un material de suport extraordinari

proposar-ne la lectura a l'aula, com a punt de partida per a iniciar un debat, plantejar alguna activitat determinada i reforçar la dinàmica del grup, per exemple, durant les sessions de tutoria. Els temes tractats i la manera en què estan exposats, de segur, permetran un joc enriquidor: els beneficis de la lectura, la falta de temps per a llegir, el llibre com a regal, l'ús de la biblioteca pública, les llibreries, les maneres d'avorrir la lectura, l'aspecte extern dels llibres, la recomanació de llibres, el fet de compartir lectures, etc. Però no so-

lament amb l'alumnat, ja que aquestes fitxes són igualment útils si s'utilitzen amb la família. Els docents i els professionals relacionats amb el món educatiu o social tenen amb les fitxes un material de suport extraordinari per a encarar amb èxit xarrades amb pares i mares i col·lectius diversos, tant de gent jove com d'adults.

En definitiva, «Llegir en valencià» és una campanya de la qual la Fundació Bromera per al Foment de la Lectura se sent especialment orgullosa, però que, per damunt de sentimentalismes més o menys justificats, continua viva, perquè —a través de la lectura d'aquestes fitxes i les pàgines web en què es troben— mostra encara el treball de tot un grup de professionals —docents, psicòlegs, escriptors, periodistes, etc.— que no es pot desaproveitar. Ni pels valencians, ni pels lectors dels altres territoris del nostre domini lingüístic. Els catalans i els balears tenen, a més, l'oportunitat d'acostar-se a la proposta d'una selecció valenciana d'escriptors i d'escriptores que farien bé de no ignorar.

VALOREM LA LECTURA

CONSELLS PER A DESPERTAR EL GUST PER LA LECTURA EN FAMÍLIA

Molts pares i mares som conscients que el gust per la lectura és un dels hàbits més positius que podem transmetre als nostres fills, perquè els xiquets lectors acostumen a ser més bons estudiants i, especialment, perquè sabem que la lectura els proporcionarà moltes hores de companyia i de satisfacció al llarg de les seues vides. Però... com podem fer fills lectors? No hi ha cap mètode infal·lible, però sí alguns consells útils.

VALOREM EL FET DE LLEGIR

Difícilment fomentarem en una altra persona el gust per la lectura si nosaltres no la valorem. Aconseguir que els nostres fills estimen la lectura és un procés llarg que requereix constància. És una pluja fina que a poc a poc acaba mullant-nos i ho aconseguirem més fàcilment si tenim clar que llegir és un costum gratificant.

Hem de promoure la lectura abans que sàpien llegir. Els llibres infantils il·lustrats seran els nostres millors aliats. Agafem l'hàbit de llegir-los una història, si pot ser, cada dia. No cal deixar-ho per a abans de dormir; si creem el clima adequat, qualsevol moment és ideal.

Però també hem de predicar amb l'exemple: si ens troben sovint amb un llibre a la mà, millor. Han de comprovar que els llibres (els diaris o les revistes) ens agraden perquè ens proporcionen informació útil sobre moltes qüestions i perquè, quan llegim, ho passem bé, ens evadim.

EL LLIBRE, UN OBJECTE QUOTIDIÀ

Els llibres han d'estar presents físicament a casa, han de ser un element

habitual. Un llibre no és un objecte sagrat: permetem que els xiquets els toquen, que hi juguen i que els tinguen prop per a obrir-los sempre que vulguen. A més, els llibres són un tema de conversa excel·lent. La publicació d'una novetat, la ressenya d'un diari, el comentari d'un escriptor a la televisió, l'adaptació d'una novel·la al cinema... Qualsevol excusa pot ser bona per a parlar de lectures amb els nostres fills més majors.

LLEGIM AMB ELLS

Interessem-nos per les lectures que els recomanen a classe i, amb naturalitat —sense «interrogatoris»!—, demanem-los que ens expliquen el que lligen. Podem llegir el mateix que ells i, més tard, comentar-ho, però ho farem sempre sense exigències: la lectura se suggereix, no s'imposa. Si volem que

els agrade, hem de crear les condicions adequades: habiliteu un espai de la casa on hi haja prou tranquil·litat i la llum idònia. Allí podreu coincidir quan disposeu de temps lliure per a compartir conversa i lletra.

Els llibres són una via de diversió i d'entreteniment. Igual que fem amb els joguets, regalem-ne als fills quan tinguem ocasió i tractem que en demanen més. Amb l'excusa dels «dies assenyalats», el xiquet anirà formant la seua «minibiblioteca» particular.

EL LLIBRE ÉS UNA FESTA

Qualsevol activitat lúdica al voltant del llibre en l'àmbit familiar serà molt positiva. Sobretot, si els infants ho passen bé. L'escriptura i la lectura són processos que es complementen perfectament. Alimentem la seua vocació d'escriptor i... qui sap!

La lectura, a més, és una excusa per a moltes activitats socials. Acompanyem els nostres fills on hi haja activitat literària: fires del llibre, setmanes culturals, llibreries, etc. Interessem-nos pels seus gustos lectors i satisfem-los sempre que siga possible. Llegir no és car: les biblioteques públiques estan obertes a tots. I vigilem a distància perquè no perden les ganes! L'adolescència és un moment crític...

En resum, és important que els menuts no associen els llibres només a l'escola. Si seguim els consells que hem apuntat, creixeran les probabilitats que els nostres fills estimen la lectura. I ens ho agrairan sempre!

ESPAI PATROCINAT PER LA FUNDACIÓ BROMERA
PER AL FOMENT DE LA LECTURA.
www.fundaciobromera.org

3 Contes d'aniversari

Enric Gomà / Mercè Canals

28 pàgs. Bromera, 2006

Julietta, Romeo i els ratolins

Mariasun Landa / Marie Nigot

Traducció de Josep Franco

Col. «El Micalet Galàctic», 123

96 pàgs. Bromera, 2006

Fil que penja

Maria Dolors Pellicer / Josep Ferrer

Col. «El Micalet Galàctic», 122

95 pàgs. Bromera, 2006

Aquest llibre de gran format, amb tapa dura i ple d'il·lustracions a tot color, tracta uns temes que sempre desperten la curiositat dels menuts, les edats i els aniversaris. Per què els xiquets volen fer més anys? I per què els adults prefereixen no tenir-ne tants? Enric Gomà respon a aquestes qüestions amb molt d'humor a través de tres contes protagonitzats pels tres germans Artur, Ot i Irene, i pel seu gos, Dic.

Ot vol fer huit anys en comptes de set; Irene organitza una festa per a Ri-alletes, la seua nina, que fa cinc anys, com ella; i el dia de l'aniversari d'Artur, que és també el de Dic, els tres germans hauran de consolar-lo perquè els gossos fan els anys... de set en set! Les tres històries, senzilles i entretingudes, mostren als menuts que totes les edats poden ser divertides. Els dibuixos de Mercè Canals, divertits i plens de detalls, complementen perfectament el text i fan possible la lectura per als xiquets que encara no saben llegir o que comencen a fer-ho.

JOAN MARTÍ

Els simpàtics ratolins que viuen a casa de Julieta fan bo allò de fer de la necessitat virtut. Viuen bé, gràcies a les arts culinàries de la xica, jove però fadrina, fins que un dia tot canvia: ja no hi ha pastissos, bescuits ni galetes... només menjar vegetarià!

Els ratolins no saben què passa i comencen a pensar i a investigar, cosa que fins aquell moment mai no havien necessitat. Descobreixen astorats que la Julieta està enamorada, però... què és això de l'amor? Dura molt? Tornarà a fer pastissos?

Sense saber-ho, els ratolins han descobert la filosofia: reflexionen, investiguen, descobreixen conceptes nous, planifiquen i actuen... i tenen èxit!

Amb una història simpàtica, Mariasun Landa introdueix els menuts a partir de 8 anys en el món de la filosofia com una manera pràctica i útil per a resoldre problemes quotidians i començar a afrontar conceptes abstractes.

MARC CANDELA

Maria Dolors Pellicer ha convertit les memòries felines de la seua gata en un llibre per a lectors a partir de 10 anys. La vida contada en primera persona per aquest animal transcorre, en una casa de poble, envoltada dels seus amos, d'una colla de gats assemblearis, d'un gos atrotinat i d'unes botifarres desaparegudes, i és que «fil que penja...».

Els records de vida d'aquesta gateta estan farcits de situacions pròpies del món dels xiquets: els conflictes amb el menjar, els amics, els sentiments com la por, la gelosia o la pena. Però tot en un ambient de teulades i «mixanetes» que desdramatitzen i literaturitzen la història.

Diuen que els gats acaben assemblant-se als amos. I a la nostra protagonista se li ha apegat la ironia dels contes de la seua ama, tot deixant-nos unes memòries que arranquen riures. Pellicer és una alquimista que barreja realitat, fantasia i tradició en la mesura justa.

ALMUDENA FRANCÉS

ENRIC GOMÀ (Barcelona, 1963) és professor universitari, a més de guionista i escriptor. Ha publicat diversos llibres infantils i ha participat com a guionista en sèries de televisió tan conegudes com *Herència de sang* i *Nissaga de poder*.

MARIASUN LANDA (Errenteria, 1949) rebutja la literatura infantil «farcida de flors i ocellets» i aposta per tractar temes coneguts pels infants, per durs o complexos que siguin. Molts dels seus llibres han estat traduïts del basc a altres llengües.

MARIA DOLORS PELLICER va nàixer a Oliva i viu a Pego, treballa com a mestra i està vinculada al Col·lectiu de Mestres de la Safor, però troba temps per a escriure literatura infantil, novel·la, rondalles i fins i tot poesia.

El repte de la integració

Antoni Corominas

Col. «Textures», 14

VII Premi d'Assaig Mancomunitat de la Ribera Alta

128 pàgs. Bromera, 2006

Mariners que solquen el cel

Vicent J. Martínez

Col. «Sense Fronteres», 22

XI Premi Europeu de Divulgació Científica Estudi General

160 pàgs. Bromera-PUV, 2006

El tango de l'anarquista

Albert Hernández Xulvi

Col. «L'Eclèctica», 130

XI Premi Enric Valor de Novel·la

172 pàgs. Bromera, 2006

Com actuem davant les onades d'immigrants que rebem? És possible integrar-les sense posar en perill la nostra cultura i la nostra llengua? *El repte de la integració* incideix en aquests aspectes des d'un plantejament nou prestat de la psiquiatria. Partint d'un paral·lelisme entre els trastorns de la personalitat i unes malalties socials eventuais que ens fan actuar d'una manera narcisista, paranoica i histriònica, identifica els vicis que tenim com a col·lectiu en la rebuda dels immigrants i que en dificulten la integració.

Corominas empra una mirada incisiva per a dir-nos que l'actitud de la societat no és l'adequada. La demonització dels fluxos migratoris fa perillar el camí cap a una societat madura que siga tolerant amb la diferència i estiga disposada a fer concessions. Aquest és el gran repte d'una obra imprescindible per la seua actualitat i per la cruïsa d'un tema que ens afecta a tots.

LAURA IBÀÑEZ

ANTONI COROMINAS (Castellar del Vallès, 1961) és especialista en psiquiatria i doctor en medicina i cirurgia. A més d'*El repte de la integració*, és autor de l'assaig *Els pecats capitals del psiquiatre*, menció especial en el Premi Revista Idees d'Assaig Breu.

Mariners que solquen el cel és un compendi breu de tot el que sabem sobre astronomia, dóna una visió àmplia de la matèria i narra la trajectòria dels científics que hi ha darrere dels conceptes, tal com destaca en el pròleg de l'obra Eduard Salvador, catedràtic de la Universitat de Barcelona.

Vicent J. Martínez descriu l'evolució de la cosmologia a partir de qüestions que han sorgit observant el cel –per què la nit es fosca?, què són els cometes?, com es calculen les distàncies al cosmos?– i a través de les teories dels astrònoms, que han contribuït a crear la imatge de cel que hui tenim.

Tothom coneix pels mitjans de comunicació els últims avanços en cosmologia, des de les noves imatges de Mart fins a la recent exclusió de Plutó de la llista de planetes. Hi ha, per tant, interès per la matèria, una raó més per a gaudir amb l'obra tant com ho ha fet l'autor mentre la confeccionava.

CARLOS MINUESA

VICENT J. MARTÍNEZ (València, 1962) dirigeix l'Observatori Astronòmic de la Universitat de València. Com a investigador estudia les galàxies i l'estructura de l'univers. A l'observatori ha impulsat sessions de portes obertes i el projecte educatiu Aula del Cel.

L'horror de la Guerra Civil aboca Sebastià a embarcar-se en el *Neuquén*. En aquest buc fuig cap a l'Argentina, juntament amb molts altres exiliats, en un viatge ple d'esperança i incerteses. Ho ha perdut tot, però el nou país està ple d'oportunitats que el jove sabrà aprofitar. Ara bé, quasi quaranta anys després, l'ombra d'una altra dictadura –ara del general Videla– torna a enfosquir la seua vida a partir de la desaparició de la filla. Envaït per la ràbia i la impotència, és sorprès pels fantasmes del passat i, amb aquests, un desassossec l'empeny a tornar a l'Alacant de la seua joventut dominat per un sentiment: la venjança.

En aquesta novel·la intensa i punyent, Hernández Xulvi passeja el lector pel Buenos Aires de Gardel a ritme de tango, però també l'arrossega de la mà de Las Madres de Mayo, amb un crit perquè el temps no esborre les atrocitats comeses a ambdós costats de l'oceà.

PAU GOMIS

ALBERT HERNÁNDEZ XULVI (Catarroja, 1942) ha publicat més de vint títols entre novel·les, contes, poemaris i obres de teatre. De les seues novel·les cal assenyalar *Temps de fang*, Premi Modest Sabaté Vila de Perpinyà i Premi de la Crítica de l'IIFV.

Carta a un adolescent

Vittorino Andreoli

Traducció d'Enric Salom

Col. «El Nord», 5

176 pàgs. Bromera, 2006

«**E**stimat, és convenient que comence dient-te que sóc vell, que forme part no sols de la categoria dels pares sinó fins i tot de la dels avis. Un vell convençut que no s'ha d'acceptar la incomunicació entre generacions, entre pares i fills que estan costat per costat dins la mateixa casa.» Amb aquestes paraules comença la carta que Vittori-

no Andreoli adreça als adolescents amb la intenció de fer-los més entenedora una etapa obligada, que tothom ha de passar i que es caracteritza pels canvis. Una carta amb molt d'èxit, llegida ja per desenes de milers de destinataris a Itàlia i a l'Estat espanyol.

Vittorino Andreoli és un popular psiquiatre italià amb molta experiència en el món de la joventut, i aprofita aquest bagatge per a reflexionar i aportar el seu punt de vista sobre una etapa conflictiva i que, de vegades, sembla difícil de superar. Amb la voluntat d'aportar el seu gra d'arena, Andreoli intenta una comunicació directa amb el seu interlocutor, i per això es decideix a adreçar-li una carta personal, amb tot el que això suposa: la possibilitat de personalitzar el tracte i d'emprar un llenguatge senzill i directe.

L'adolescència és un període de canvis que qui els protagonitza no sempre arriba a assumir, i això provoca desorientació, incomprensió, ansietat i altres impressions que l'adolescent sent com traumàtiques i definitives, quan no són més que una altra etapa en la seua evo-

lució cap a la maduresa. Andreoli analitza també els factors que condicionen el comportament tant dels pares (la por pel que puga passar als fills) com dels fills (l'enfrontament amb el món dels adults). També s'hi parla del cos —no tant de les transformacions que sofreix com de la no-acceptació d'aquests canvis per part del jove—, de la figura de l'heroi —activitat que sovint va lligada a accions perilloses i inútils—, de la necessitat de formar part d'un grup de gent de la mateixa edat i com aquest grup serà substituït per la relació de parella, i d'altres qüestions que configuren el món dels adolescents.

Encara que el primer destinatari d'aquesta carta és l'adolescent, l'obra d'Andreoli també serveix perquè pares i educadors puguin entendre millor el comportament, les preocupacions i els interessos dels joves amb qui comparteixen tantes hores i que poden arribar a ser uns desconeguts. És per això que d'entrada s'hi advoca per superar la incomunicació entre generacions.

ÀNGEL RAMON

TEATRE I LITERATURA

IMPULSEM LA CULTURA DINS L'ENSENYAMENT

Les obres del projecte Teatre i Literatura es dirigeixen als alumnes de 5er i 4t de ESO i Batxillerat.

Fert ús del teatre com a eina per a millorar la comprensió de la literatura, es pretén despertar l'interès per la lectura a través de la representació dels textos en un escenari, donant oos i vida a les veus del llibre, que entenguen que la literatura parla de coses que tenen a veure amb ells i el món actual.

Una vegada finalitzada la representació, es realitzarà un col·loqui entre els actors i els alumnes.

QUAN DEIXÀVEM DE SER INFANTS

Vicent Andrés Estellés, des del fons de la memòria

Una novel·la de Gemma Pasqual.

Miquel Pons, un actor valencià ja major, que triomfà als teatres de París, rep la notícia de la mort del seu amic Vicent Andrés Estellés. A partir d'aquest moment, el Miquel recordarà els anys d'infantesa i joventut viscuts al seu Burjassot natal. Quan va conèixer el Vicent, nét de Nanalet el forner i a l'Harmonia que jugava al futbol millor que qualsevol dels seus amics. Quan la dictadura de Primo de Rivera va donar pas als anys d'esperança de la Segona República i el seu pare es va fer guarda d'assalt. Quan ell i el Vicent i l'Harmonia robaven melons de l'horta i corrien pels camps desafiant les normes, i després, ja més grans, representaven teatre al poble, amb els actors de la "Companya del Foc!"... Quan l'Harmonia va marxar per sempre. Quan va esdevenir la guerra, les bombes i la fam. La postguerra, la repressió i de nou, més tant. Quan deixàvem de ser infants es un repàs dels anys joves del periodista i poeta Vicent Andrés Estellés i de la València del seu temps. Un espectacle amb poesia, humor i lluita que apropa els joves a una de les èpoques més significatives i convulscas del nostre país i a un dels poetes més importants del segle XX en llengua catalana.

TEATRE EL MUSICAL
TEM
EL CANYAL-CANYAMELAR

PLAÇA DEL ROSARIÓ, 3 - CABANYAL-CANYAMELAR 46011 VALÈNCIA - WWW.TEATRE-ELMUSICAL.COM / 96 324 25 32

TRES PROPOSTES POÈTIQUES

JULI CAPILLA

ELS TRES DARRERS TÍTOLS DE LA COL·LECCIÓ «BROMERA POESIA» ENS ACOSTEN LES OBRES DE TRES AUTORS AMB UNA TRAJECTÒRIA LITERÀRIA CONSOLIDADA. *COMPÀS D'ESPERA*, D'EDUARD SANAHUJA, PREMI DE POESIA VICENT ANDRÉS

Compàs d'espera, d'Eduard Sanahuja, el primer dels títols publicats cronològicament en la col·lecció, té com a tema central la mort, un dels universals de la literatura de tots els temps. La particularitat amb què Sanahuja especula entorn de la mort rau en el tractament i en el to. Abans del *com*, però, cal assentar la base filosòfica primera des de la qual el poeta basteix la seua proposta: la certesa quasi absoluta que la mort és el final de tot. A partir d'ací Sanahuja tracta d'amortir el pes d'aquesta penyora macabra amb el recurs de la ironia, omnipresent en tot l'aplec (llegiu, per exemple, «Menús» o «Sala d'espera»), i que esdevé crítica mordaç de la condició humana en les «Epístoles murals», el punt més reeixit i lapidari –valga la redundància– del poemari. L'epitafi més o menys camuflat del poema «Amant» indaga també en el *carpe diem*, un altre recurs emprat a bastament per Sanahuja al llarg de *Compàs d'espera*: «Déu vulgui que en el cel/els àngels tinguin sexe!/I que els àngels m'agradin/ com m'agradaves tu».

AMOR DES DE L'ÀNIMA

En *De l'ànima*, de Lluís Roda, és l'amor –i la pèrdua que comporta l'amor, entès en un sentit ampli– la constant que palpita pertot arreu. Els poemes d'aquest recull recorden l'estil narratiu, estellesià, tan típicament de Roda. En *De l'ànima*, però, les repeticions amb què el poeta mira d'imprimir ritme a la seua poesia es fan més incisives –em sembla– que no en els poemaris anteriors, i s'hi detecta fàcilment una voluntat paradoxal que resulta ben eficaç a l'hora d'arredonar les peces. Em quede, però, amb un poema *independent*, «La garrofera es retorç», que evoca l'*olmo viejo* fa-

ESTELLÉS DE BURJASSOT; *DE L'ÀNIMA*, DE LLUÍS RODA, GUARDONAT AMB L'IBN HAZM DE XÀTIVA, I UNA ANTOLOGIA DE L'OBRA LÍRICA PUBLICADA PER JOSEP BALLESTER DES DE L'ANY 1985 FINS AL MOMENT: *LES MUSES INQUIETANTS*.

mós d'Antonio Machado, però que en Roda té un desenllaç més agre i desesperançador.

Per la seua part, *Les muses inquietants* és una antologia de la poesia publicada fins ara pel polifacètic Josep Ballester: poeta, narrador, assagista, articulista, crític literari, traductor i professor de literatura a la Universitat de València. El recull abasta les mostres més significatives de la producció lírica de l'autor alzireny escrites entre l'any 1982 i el 2005. Un període vast que per força ens proveeix d'un bagatge estètic i ètic tan ric com divers. Així doncs, hi trobem l'experimentació formal i cal·ligramàtica del primer llibre, *Passadís voraç del silenci* (1985); una certa exaltació il·lusòria, no exempta d'ingenuïtat, tan pròpia de la joventut, en el llibre *Oasi* (1989): «Enfollits al carrer, corriem riallers,/ corriem en tre el més bonic dels astres/ desfullant la cal·ligrafia d'infantesa»; el ressò o el pòsit versificat que resta, perfectament destil·lat, de les vivències del poeta a la ciutat de València, i les referències a la mitologia clàssica, en *Tatuatge* (1989); el gust o inclinació pel transcendent de *L'holandès errant* (1994) i *L'odi* (2005), o la tendència a emprar l'al·legoria i la simbologia existencials o ontològiques com a fil conductor del poema. *Les muses inquietants* aplega també una mena de pròleg introductor a cura de Jordi Virallonga, una tria de poemes comentats per amigues i amics de Josep Ballester i un postfaci del mateix autor que explica el perquè de l'antologia.

Aquestes tres propostes poètiques proveiran el lector de sengles estils i maneres de fer, diferents i variades, però igualment interessants i enriquidores.

**Tres maneres de fer,
diferents i variades,
però igualment
interessants i
enriquidores**

COMPÀS D'ESPERA. EDUARD SANAHUJA.

BROMERA, 2006.

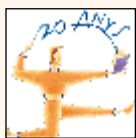
DE L'ÀNIMA. LLUÍS RODA. BROMERA, 2006.

LES MUSES INQUIETANTS. JOSEP BALLESTER.

BROMERA, 2006.

BROMERA, 20 ANYS

BROMERA CELEBRA 20 ANYS DE LLIBRES AMB UNA VETLADA PLENA D'HUMOR I DIVERSIÓ.

El 2006 Edicions Bromera ha fet vint anys i vol celebrar-ho amb tots vosaltres. El pròxim divendres, 3 de novembre, a les 19 hores, el Paraninf de la Universitat de València (c/ de la Nau, València) s'omplirà de riures i somriures amb les històries de Llorenç Giménez, Anna Ballesster, Suso Benítez i el Gran Jordiet, que delectaran el públic assistent amb «Nit estel·lar amb estrelles del conte», una sessió de contacontes per a adults que no us podeu perdre. En acabar, Bromera convidarà tots els assistents a un vi d'honor per a brindar pels vint anys. Abans de l'actuació, representants de Bancaixa i d'Edicions Bromera faran públic el nom dels guanyadors de l'XI Premi Bancaixa de Narrativa Juvenil i de l'XI Premi de Narrativa Infantil Vicent Silvestre.

Barcelona també serà escenari de la celebració d'aquesta fita tan especial el mes de desembre, amb una recepció que clourà el vintè aniversari de l'editorial. Atents a les novetats!

ALGAR FOMENTA LA LECTURA

'LA PROPUESTA DE LEER', UNA NOVA PUBLICACIÓ AMB ACTIVITATS SOBRE ELS LLIBRES DE LA COL·LECCIÓ «ALGAR JOVEN».

Tots coneixem els beneficis que aporta la lectura a infants i joves: els prepara per a integrar-se en la societat, en reforça la capacitat crítica i n'augmenta el nivell cultural. Tanmateix, animar a llegir als joves d'ESO i Batxillerat és un dels reptes més importants i difícils amb què es troba el professorat. Com es pot aconseguir? Un primer pas és posar a la seua disposició obres literàries de qualitat, divertides, però també enriquidores, característiques que tenen en comú les novel·les de la col·lecció «Algar Joven». Per a facilitar als docents aquesta tasca, Algar està preparant *La propuesta de leer*, un manual en el qual diferents especialistes en animació lectora proposen activitats per a dur a terme abans, durant i després de la lectura dels llibres de la col·lecció «Algar Joven». A més, les propostes didàctiques dels diferents títols d'aquesta col·lecció poden descarregar-se individualment des de www.algareditorial.com de manera gratuïta.

DITES

I SUGGERIMENTS

«*El major plaer de la vida consisteix a dur a terme allò que tot el món diu que no pots fer.*»

WALTER BAGEHOT

«*Editar un llibre és una tasca gairebé més enfollida que escriure'l.*»

ERNST ROWOHLT

«*Els dies no comptats són la felicitat de la vida, i els anys comptats, la seva raó.*»

ELIAS CANETTI

«*Crear no sempre és posar. També és treure. No només construir castells en l'aire, sinó també descobrir palaus en el subsòl.*»

MÀRIUS SERRA

«*No conec la clau de l'èxit, però sé que la clau del fracàs és tractar de complaure tothom.*»

WOODY ALLEN

NOVETATS DE BROMERA.TXT

GRAN ÈXIT DELS MATERIALS COMPLEMENTARIS DE BROMERA I ALGAR PER A L'ENSENYAMENT DE LES ÀREES DE LLENGUA I MATEMÀTIQUES

Aquests materials, que han llançat Bromera i Algar per al curs que comença, estan rebent una magnífica resposta per part dels educadors. Es tracta d'una mostra més de l'excel·lent sintonia entre l'editorial i les necessitats dels docents.

Així, per a l'ensenyament de la llengua als estudiants d'ESO, Bromera presenta enguany els tres primers cursos de *Valencià pràctic*. Es tracta d'un material molt útil per a atendre la diversitat de les escoles valencianes. A causa de la bona acollida d'aquest material, el pròxim curs es publicarà el llibre per a 4t d'ESO.

La sèrie *Calaixet* –uns quaderns que complementen l'ensenyament de la llengua per a Primària mitjançant el treball de l'ortografia, la comprensió lectora i la gramàtica– gaudeix també de la confian-

ça dels ensenyants. De la mateixa manera, la nova col·lecció *Calaixet de matemàtiques*, que proposa activitats de càlcul i d'aprenentatge d'operacions matemàtiques, també ha estat àmpliament recomanada a les escoles.

Els quaderns per a l'aprenentatge del castellà, *Mochila*, els quaderns de càlcul *Mochila de matemàtiques*, juntament amb els llibres de lectura *Regaliz*, que coediten Algar i Bromera, s'han convertit ja en els materials complementaris de referència per als docents.

EL FAR DE LA LITERATURA ÀRAB AL MÓN

Quatre són les novel·les de Naguib Mahfuz que podem trobar ja en el catàleg de Bromera, principal editora d'aquest escriptor emblemàtic: a *El lladre i els gossos*, *La maledicció de Ra* i *Akhenaton*, el rei heretge s'acaba d'afegir *Radubis, una cortesana en l'Egipte dels faraons*. Les tres últimes pertanyen a l'inici de la seua carrera literària, quan Mahfuz va publicar fonamentalment novel·les ambientades en l'Egipte faraònic. En *La maledicció del Ra* recrea la vida quotidiana en l'Egipte de la quarta dinastia, una de les èpoques més apassionants de la història universal, i ho fa a través de la figura del faraó Keops, el qual, en l'esplendor del seu poder, ordenà la construcció d'un monument funerari que deixaria meravellat el món de la seua època i el de l'avenir: la gran piràmide. Ara bé, el bastiment d'aquesta obra meravellosa no es va veure exempt d'intrigues ni d'aventures, ja que l'amenaça dels déus planava sobre la família reial. Fet i fet, aquest relat representa una oportunitat ineludible per a acostar-se a un món quasi desconegut pel lector, quan no desfigurat pel concepte occidental d'exotisme.

En la mateixa línia històrica i amb una clara continuïtat argumental, *Akhenaton*, el rei heretge ens aproxima la personalitat d'un governant intel·ligent i decidit, Akhenaton, faraó durant una de les èpoques més convulses de l'antic Egipte i fundador d'aquella nova capital de l'imperi: la ciutat de l'Heretge. El descobriment d'aquest personatge serà a través de la visió dels qui el van estimar, especialment la de la bella i llegendària Nefertiti, esposa d'Akhenaton. La història d'aquest faraó és insòlita pel que comporta de renúncia a les tradicions, actitud que el va enfrontar als grups més poderosos de la cort i dels quals es va defensar únicament amb l'ajut del déu Aton, dels seus fidels i de la sempre intrigant Nefertiti.

El retrovisor

ALÍCIA TOLEDO

El lladre i els gossos, en canvi, pertany a una altra etapa de la trajectòria literària de Mahfuz que comença al principi dels anys cinquanta i que representa l'abandonament del tema històric, per tal de centrar-se en la realitat contemporània. A partir d'aquest

NAGUIB MAHFUZ (el Caire, 1911-2006) és l'escriptor més important de la literatura àrab contemporània i una figura intel·lectual de primer ordre. Va entrar en la història de la literatura universal en ser mereixedor del Premi Nobel l'any 1988, i es va convertir així en el primer escriptor àrab –i de moment, l'únic– que ha rebut aquest guardó. Defensor de la llibertat d'expressió, de la convivència entre les cultures i del laïcisme, aquest escriptor va estar amenaçat pels integristes islàmics, que atemptaren contra ell el 1994. Mahfuz va morir el 30 d'agost passat, als 95 anys, a l'Hospital de la Policia del Caire.

moment, les seues novel·les van prendre nom de carrers i de barris del Caire i presentaven els habitants de la ciutat, de les classes més populars a la petita burgesia. Així doncs, en *El lladre i els gossos*, un home que acaba d'eixir de la presó intenta refer la seua vida, però l'instint de venjança i el pes d'un passat farcit d'assassinats marquen inexorablement els seus dies com a expressidiari incapaç d'adaptar-se a la condició d'home lliure en una societat que l'ha creat i l'ha rebutjat. Títols com aquest –juntament amb els de *La triologia del Caire*– van consagrar Mahfuz com el millor novel·lista àrab i el més important cronista de l'Egipte modern.

Per tot això i atés el gran èxit de que han gaudit aquestes obres, tant entre la crítica com entre els lectors, Bromera acaba de publicar *Radubis, una cortesana en l'Egipte dels faraons* i prepara, per a la primavera del 2007, *La guerra de Tebes*. La traducció d'aquestes obres ha estat a càrrec d'Isaïes Minetto i Josep Franco.

EL LLADRE I ELS GOSSOS. NAGUIB MAHFUZ.

BROMERA, 1991.

LA MALEDICCIÓ DE RA. NAGUIB MAHFUZ.

BROMERA, 2002.

AKHENATON, EL REI HERETGE. NAGUIB MAHFUZ.

BROMERA, 2004.

Al pot menut
hi ha la bona
confitura

El setmanari del País Valencià

EL PUNT

Amb la

Cultura

a
b
c
d
e

Bancaixa

**Si no és bo per a tu,
no és bo per a nosaltres.**